

AIZE - ERROTA

Getxoko aize-errotearen inguruan ei-egoan arri aundi bat, ariztantai aundi baten kerizpetan.

Eta auxe da euren bien kondaira edo ipuiña.

Getxoko baserri-etxe aberats bateko semerik gazteena ei-zan, eta Gabon-Unai bere izena. Aspaldian kristiñautuak euskaldunak, baiña Ameriketako lurren barri ez ekijeen orduan emengoak. Maomaar mairu-baltzen gerratera joanak ziran anairik zarrenak, eta bakarrik gelditu zan Gabon-Unai, gazteena, gurasoekin.

Amazortzi-ogei urtekoa zala ezagutu ei-eban itxaso aldetik egu-nero agertzen zan neska gazte eder bat, urregorritzko ule ta edurrezko esku zuriduna bera.

Ondo konpondu ei-ziran, eta baietz, ezkontzeko egin ei-eben berba.

Mutillaren gurasoak jakin ebenean semearen asmoa, esan eutsoen Unairi:

—*Badakizu nor dan neskato ori?*

—*Ederra ta ona da.*

—*Begiratu deutzazu oiñetara?*

—*Ezteutsadaz ikusi anak.*

—*Ba begiratu egiozuz, ezkontzie aurrera eruen orduko.*

Alkar ikusi ziranean neska-mutillok, anak erakusteko eskatu eutson Unaik neskiari.

Ezetz eta ezetz neskiak, ezetan be ez anak erakusterik.

Derrigorrean artzen dau orduan neskia; oiñetakoak kendu-arazoten deutsoz, eta... itxasokoen anakaduna agertu ei-zan a neska ederra.

Biotza miñez erdibituta eta penaz beterik esan ei-eutson mutillak:

—*Ezin neiteke ezkondu itxasoko anakadunakin. Uretako andria zara zu, eta legorrekoa ni.*

Eta negarrez itota, itxasokoen ankadun neska ederrak:

—*Ez nozu geiago ikusiko bizi zarean artean, egin dozunagaitik, baiña nere negarrezko kantua entzungo dozu itxasotik aizeak joten daben bakoitzean.*

Eta au esan eta une aretan bertan arri eginda gelditu ei-zan neskatoa.

Urteak joan eta urteak etorri, ardizaintzailleari be joan jakozan gaztearoko urteak eta bizitzakoak, iñorekin be ezkondu barik.

Makiña bat itxasoko aize-kantu entzun ei-eban gizajoak, ainbeste maite izan ebanaren arriondoan!, eta antxe bertan emon eban azken ordua, betiko begiak itxitea, negu gogor bateko edurrak agertu ziranean.

Urrengo udabarrian erne ei-zan tantai aundia egingo zanaren landara barria, Unai il zan leku aretan bertan, arriaren ondoan.

Eta urte askotan entzun ei-ziran an paraje aretan neska mutil bien aize-txistuzko kantuak.

* * *

Urteak eta gizaldiak geroago, ari arri aundiari be etorri ei-jakon bere azken ordua, aize-errota barria egin ebenean.

Arribizi arekin egin ei-eben aize-errota barria. Eta orduan eta geroagoko urte askotan be ainbat bidar entzuten ei-ziran itxas-kantuak aize-errotaren egal-aspaen zaratakin batera.

Au da Getxoko Aizerrotako neska mutillen ipuiña, eta baliteke egunen batean argin ederzaleen batek arritailu polit batean barrio berbiztutea, urrengoan gogorantzarako.

BITAÑO.

